

Hà Nội, ngày 17 tháng 7 năm 2015

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Về việc ban hành Thông tư số 09./2015/TT-NHNN ngày 17/7/2015
quy định về hoạt động mua, bán nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh
ngân hàng nước ngoài

Ngày 17/7/2015, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước đã ký ban hành Thông tư số 09./2015/TT - NHNN quy định hoạt động mua, bán nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài. Thông tư này thay thế Quyết định số 59/2006/QĐ-NHNN ngày 21/12/2006 ban hành Quy chế mua, bán nợ của các tổ chức tín dụng.

Nội dung Thông tư 09./2015/TT-NHNN gồm 4 Chương, 26 Điều, trong đó các nội dung sửa đổi, bổ sung mới so với Quyết định số 59/2006/QĐ-NHNN như sau:

1. Phạm vi điều chỉnh (Điều 1)

- Thông tư điều chỉnh hoạt động mua, bán nợ phát sinh từ nghiệp vụ cho vay (kể cả khoản trả thay trong nghiệp vụ bảo lãnh) của các tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài; hồ sơ, trình tự, thủ tục chấp thuận hoạt động mua nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

- Thông tư không điều chỉnh đối với hoạt động mua, bán nợ của Công ty quản lý tài sản của các tổ chức tín dụng Việt Nam (VAMC); hoạt động mua, bán nợ phát sinh từ hợp đồng vay, cho vay giữa các tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

2. Giải thích từ ngữ (Điều 3)

- Thông tư quy định các khoản nợ được mua, bán là các khoản nợ đang hạch toán nội bảng, ngoại bảng tại bảng cân đối kế toán hoặc đã xuất toán ra khỏi bảng cân đối kế toán và đáp ứng các điều kiện quy định tại Điều 4 Thông tư.

- Thông tư bỏ quy định về hoạt động mua, bán nợ có truy đòi.

- Thông tư quy định Bên mua nợ bao gồm tổ chức, cá nhân là người cư trú, người không cư trú.

Đối với bên mua nợ là tổ chức, cá nhân là người cư trú, Thông tư quy định rõ các nhóm đối tượng, bao gồm: (i) Tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài được Ngân hàng Nhà nước chấp thuận hoạt động mua nợ; (ii) Tổ chức kinh doanh dịch vụ mua, bán nợ (không phải tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng

nước ngoài) đủ điều kiện kinh doanh dịch vụ mua, bán nợ theo quy định của pháp luật; (iii) Tổ chức khác, cá nhân không kinh doanh dịch vụ mua, bán nợ.

3. Điều kiện khoản nợ được mua, bán (Điều 4)

Khoản nợ được mua, bán phải đáp ứng các điều kiện về hồ sơ, chứng từ và các tài liệu có liên quan của khoản nợ được mua, bán, hợp đồng bảo đảm (nếu có) do bên bán nợ cung cấp phải phản ánh đầy đủ, chính xác thực trạng khoản nợ theo đúng quy định của pháp luật; Không có thỏa thuận bằng văn bản về việc không được mua, bán khoản nợ; Khoản nợ không được sử dụng để bảo đảm thực hiện nghĩa vụ dân sự tại thời điểm mua, bán nợ trừ trường hợp bên nhận bảo đảm đồng ý bằng văn bản về việc bán nợ.

4. Nguyên tắc thực hiện mua, bán nợ (Điều 5)

- Thông tư quy định nguyên tắc, tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài chỉ được mua nợ khi được Ngân hàng Nhà nước Việt Nam chấp thuận hoạt động mua nợ tại Giấy phép và có tỷ lệ nợ xấu dưới 3%, trừ trường hợp mua nợ theo phương án tái cơ cấu đã được phê duyệt.

Trường hợp bán nợ, Thông tư quy định tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài không phải xin phép Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

- Thông tư quy định, tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải ban hành quy định nội bộ về hoạt động mua, bán nợ (trong đó có quy định rõ về phân cấp thẩm quyền theo nguyên tắc phân định trách nhiệm giữa khâu thẩm định và quyết định mua, bán nợ; phương thức mua, bán nợ; quy trình mua, bán nợ; quy trình định giá khoản nợ; quy trình bán đấu giá khoản nợ trong trường hợp tự bán đấu giá khoản nợ và quản trị rủi ro đối với hoạt động mua, bán nợ) trước khi thực hiện mua, bán nợ.

- Bên bán nợ không mua lại các khoản nợ đã bán.

- Thông tư quy định, tổ chức tín dụng không được bán nợ cho công ty con của chính tổ chức tín dụng đó, trừ trường hợp bán nợ cho công ty quản lý nợ và khai thác tài sản của tổ chức tín dụng mẹ theo phương án tái cơ cấu đã được phê duyệt. Công ty quản lý nợ và khai thác tài sản là công ty con của tổ chức tín dụng chỉ được mua nợ của tổ chức tín dụng khác, chi nhánh ngân hàng nước ngoài khi tổ chức tín dụng mẹ có tỷ lệ nợ xấu dưới 3%, trừ trường hợp mua nợ theo phương án tái cơ cấu đã được phê duyệt.

5. Hồ sơ, trình tự, thủ tục đề nghị chấp thuận hoạt động mua nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài (Điều 6, Điều 7)

Thông tư quy định về hồ sơ, trình tự, thủ tục chấp thuận hoạt động mua nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phù hợp với quy định tại Thông tư 08/2015/TT-NHNN ngày 30/6/2015 sửa đổi bổ sung một số điều của Thông tư 40/2011/TT-NHNN về việc cấp giấy phép và tổ chức, hoạt động của tổ chức tín dụng.

6. Đồng tiền giao dịch (Điều 8)

- Đồng tiền sử dụng trong mua, bán nợ là đồng Việt Nam. Việc sử dụng ngoại tệ làm đồng tiền thanh toán trong giao dịch mua, bán nợ chỉ được thực hiện trong trường hợp tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài bán khoản nợ bằng ngoại tệ cho bên mua nợ là người không cư trú.

- Đối với việc thu hồi nợ, Thông tư quy định, đồng tiền thu hồi nợ là đồng tiền của khoản nợ hoặc đồng tiền khác theo thỏa thuận giữa bên mua nợ và bên nợ phù hợp với quy định của pháp luật về hạn chế sử dụng ngoại hối trên lãnh thổ Việt Nam.

7. Quy định về quản lý ngoại hối trong hoạt động mua, bán nợ (Điều 9)

Thông tư quy định:

- Trách nhiệm của bên mua nợ, bên bán nợ, bên nợ và các bên liên quan khác trong việc tuân thủ các quy định của pháp luật về hạn chế sử dụng ngoại hối trên lãnh thổ khi thực hiện mua, bán nợ và thu hồi khoản nợ được mua.

- Việc sử dụng tài khoản thanh toán bằng đồng Việt Nam hoặc tài khoản ngoại tệ để thực hiện thanh toán, thu hồi nợ của bên mua nợ.

- Việc đăng ký thay đổi của bên bán nợ, đăng ký kế hoạch thu hồi nợ của bên mua nợ đối với mua, bán nợ phát sinh từ nghiệp vụ cho vay ra nước ngoài, nợ phát sinh do trả thay trong nghiệp vụ bảo lãnh.

8. Hội đồng mua, bán nợ (Điều 11)

Thông tư quy định tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải thành lập Hội đồng mua, bán nợ với thành phần, nhiệm vụ, quyền hạn (bao gồm cả việc xác định giá mua, bán nợ trong trường hợp mua bán theo thỏa thuận, giá khởi điểm trong trường hợp bán đấu giá khoản nợ) do tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài quy định để tạo sự chủ động, phù hợp với cơ cấu tổ chức, hoạt động của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

9. Định giá khoản nợ (Điều 12)

Thông tư quy định việc xác định giá khoản nợ (đối với mua, bán nợ thỏa thuận), giá khởi điểm của khoản nợ (đối với mua, bán nợ theo phương thức bán đấu giá) do tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài: (i) tự xác định trên cơ sở giá trị ghi sổ khoản nợ, khoản lãi mà bên nợ sẽ phải trả trong tương lai, phân loại nhóm nợ, khả năng thu hồi của khoản nợ và giá trị tài sản bảo đảm (nếu có), hoặc (ii) thuê tổ chức có chức năng thẩm định giá thực hiện xác định giá để Hội đồng mua, bán nợ quyết định.

10. Hợp đồng mua, bán nợ (Điều 13)

Ngoài các nội dung cơ bản, Thông tư quy định bên mua nợ, bên bán nợ phải thỏa thuận rõ tại hợp đồng mua, bán nợ các nội dung phản ánh đầy đủ thông tin về khoản nợ, tránh xảy ra các tranh chấp về việc xác định thời điểm chuyển giao quyền, nghĩa vụ khi các bên thực hiện các thỏa thuận tại hợp đồng mua, bán nợ.

11. Chuyển giao quyền, nghĩa vụ liên quan đến khoản nợ (Điều 14)

Bên mua nợ, bên nợ và bên bảo đảm có thể thỏa thuận việc điều chỉnh biện pháp bảo đảm đối với khoản nợ được mua, bán phù hợp quy định của pháp luật.

12. Mua, bán nợ từ cấp tín dụng hợp vốn (Điều 15)

Thông tư quy định các bên mua, bán nợ thỏa thuận, thống nhất phương án mua, bán nợ; đồng thời bên bán nợ thông báo việc mua, bán nợ cho các thành viên còn lại bằng văn bản.

Đối với trường hợp bán phần nợ của thành viên đầu mỗi, bên bán nợ, bên mua nợ và các thành viên còn lại thỏa thuận thống nhất các nội dung thay đổi tại hợp đồng hợp vốn.

13. Quản lý đối với các khoản nợ đã mua, bán (Điều 20)

Tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài mua nợ phải hạch toán theo dõi riêng theo giá mua thực tế của khoản nợ được mua, bán đảm bảo phân định được các khoản nợ mua với các khoản nợ hình thành từ hoạt động cấp tín dụng của chính tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài và phải tính số tiền mua nợ vào tổng mức dư nợ cấp tín dụng đối với bên nợ.

Tổ chức khác, cá nhân không thuộc đối tượng trên quản lý khoản nợ đảm bảo không trái quy định của pháp luật.

14. Trách nhiệm của các đơn vị liên quan thuộc Ngân hàng Nhà nước (Điều 24)

Dự thảo Thông tư quy định Cơ quan Thanh tra, giám sát ngân hàng là đầu mối tiếp nhận, thẩm định và trình Thống đốc việc chấp thuận hoạt động mua nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

Thông tư số 09./2015/TT-NHNN ngày 17./7./2015 quy định hoạt động mua, bán nợ của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01 tháng 9 năm 2015.

NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

